

Levante-EMV » En Domingo » C. Valenciana » Castelló » Morella

Suscriptor

0

Noticias de Morella

Els literats i el vi

El vi dels nostres clàssics

Alguns dels nostres autors, com Jaume Roig i Lluís Vives, tractaren dels possibles perills d'aquesta beguda

04.09.2016 | 04:15

Escriptors com Arnau de Vilanova, Francesc Eiximenis, Jaume Roig i Lluís Vives han escrit sobre els efectes del vi, tant dels seus beneficis com dels seus efectes negatius.

FRANCESC J. HERNÁNDEZ | DEPARTAMENT DE SOCIOLOGIA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Els nostres clàssics han tractat freqüentment del vi. Arnau de Vilanova visqué a València a la segona meitat del segle XIII. En aquesta ciutat, on tingué propietats, començà la seua carrera com a metge (o «físic», com es deia aleshores), que el duria a importants corts europees. Fou metge de papes i reis, com ara de Pere III i Jaume II. També va escriure obres doctrinals. Dissortadament, alguns manuscrits s'han perdut. Així esdevingué durant la Guerra Civil amb la «Confessió de Barcelona» i amb la «Lliçó de Narbona», redactades en la nostra llengua, que es conservaven en un manuscrit del segle XIV, la primera, i en una miscelània d'opuscles espirituals de procedència franciscana, la segona, a l'Arxiu arxiprestal de Morella. La popularitat de les obres d'Arnau de Vilanova va fer que li atribuïren escrits que ara considerem apòcrifs, alguns ben pròxims a l'alquímia.

El vi dels nostres clàssics

Arnau de Vilanova li dedicà un tractat als vins, el «Liber de vinis», escrit en llatí, que es va traduir el 1358 a l'hebreu i poc després a l'alemany (encara no s'ha traslladat a la nostra llengua). Hi trobem unes cinquanta combinacions de vins amb plantes, fruites o altres substàncies, per obtenir-ne virtuts curatives, com ara: vi amb anís (llavorettes), amb mel, amb magranes, amb romaní, etc.

Potser siga una obra apòcrifa, però hi ha raons per pensar que és autèntica, com és el fet que en el tractat trobem algunes referències a altres escrits d'Arnau de Vilanova o que es comenten, de vegades, experiències pròpies. Així, quan tracta del «vinum aestivum» (d'estiu), Arnau cita el seu «Regiment de Sanitat», una obra encarregada per Jaume II que fou molt popular a l'Europa del segle XIV. També podem relacionar el que diu al tractat del vi amb altres passatges, com ara allò que va escriure (també en la nostra llengua) en els «Aforismes de la conservació de la memòria». En el «Liber de vinis» proposa un «vi per reparar la memòria i contra l'oblit» (que s'ha de preparar amb gingebre, pebre bengalí o llarg, galanga, clavell d'espècia i nou moscada). En els aforismes esmentats havia advertit que «beure molt de vi o aygua de gran fredor, aminven lo cos de calor natural, e per consegüent, naffren e debiliten la memòria». En aquests aforismes també proposà fregar «la part de darrere del cap», on pensaven que es trobava la memòria, amb «ayguardent» o posar-hi «una bena de drap de lli» amb un aiguardent fet de «vi vermell, en lo qual sia més una manada de torongina e de sàlvia e de romaní».

En diversos llocs del tractat parla en primera persona, recordant experiències pròpies. Així, per exemple, quan diu que ha provat el vi al fenoll amb xiquets i n'ha comprovat l'eficàcia. També quan escriu que el «vinum buglossatum», preparat amb vi i les arrels de la buglossa, no només permet eliminar els humors malencònics amb l'orina, com ja defensà Macrobi (segles IV-V), sinó també curar els dements i els excitats, «i puc testimoniar-ho en persona, perquè vaig curar una senyora de la ciutat [València?], freqüentment afectada de ràbia malencònica». També, en tractar del «vinum alchekendi», val a dir, del preparat amb la planta de l'alquequengi, que ara sabem que té moltes propietats medicinals, entre elles les diurètiques, Arnau de Vilanova parla d'un cardenal, «conegut per ell», que no pixava en quatre dies i que, gràcies al vi, n'emplenà una conca.

El text d'Arnau presenta una subtil crítica social quan parla del «vi d'or». S'ha de preparar dispersant quatre o cinc làmines d'or en un vi de qualitat, després es clarifica, es filtra i es conserva. Aquest vi beneficiaria el cor, preservaria la sang de la corrupció i conservaria la joventut, entre altres beneficis. Segons Arnau, molts nobles i, més encara, prelatos, no només consumien aquest vi, sinó que també farien bullir o amb els menjars o els amanirien amb llimadures de metalls nobles, com ara en el compost que anomenaven «diacameron» (un medicament que faria tornar a la vida les persones mortes i en el qual es faria servir també l'acònit, una planta molt tòxica que, al País Valencià, només

Península y Baleares desde	Canarias y Europa desde
29 EUR	39 EUR
USA desde	Resto de América desde
199 EUR	259 EUR
Consulta condiciones en aireuropa.com	
AirEuropa	

Suscriptor | En Domingo

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

La maestra de Silla que el franquismo represalió

La maestra de Silla que el franquismo represalió

En Oliva fundó «Caperucita Roja», una revista «para fomentar el espíritu crítico y participativo...»

La diputación se llevó del Temple la portada plateresca del siglo XVI

El hermano de Franco ordenó el traslado de la fuente del claustro del Palacio del Temple, que...

Llega el curso de las reválidas

El banco de libros de texto arranca según las asociaciones de directores de colegios e institutos...

Tres unidades especializadas combatirán el acoso escolar

El equipo de Valencia estará integrado por un inspector tres orientadores que atenderán los...

Todas las noticias de En Domingo

¡ELIGE LA TUYA!

creix a l'Alcalatén). Fins i tot, mantindrien a la boca un tros d'or, per deglutir la saliva, o el liquarien (no sabem com) fins convertir-lo en aigua potable.

L'afició dels eclesiàstics pels vins també apareix en el llibre tercer dels dotze que Francesc Eiximenis (segle XIV) tenia previst per a la seua obra enciclopèdica, anomenada «Lo crestià». Eiximenis fou un franciscà gironí que estigué molt relacionat amb València, on escrigué moltes de les seues obres i on assessorà les autoritats locals amb predicacions i la redacció del «Regiment de la cosa pública». Al capítol 354e de «Lo crestià» es reproduïx una suposada carta d'un eclesiàstic golarfe. De vi blanc diu: «bec grec d'estiu, e d'hivern cuit, o moscatell, malvasia, tríbia, còrcec o candia, o vernassa» (aquests són noms de vins segons la seua procedència). També beu «d'estiu calabresc de sant Honoret, turpia o trilla, picapoll de Mallorca, rosset o dels clarets d'Avinyó. D'hivern, he del de Madrid de Castella, e d'aquells fins espanyols, o del de Gascunya, o del monastrell d'Empordà». I encara en cita més. Eiximenis dedicà 47 capítols de l'obra a tractar del bon menjar i el bon beure. Dóna consells, com ara, quan explica «com persones eclesiàstiques se deuen fort guardar de embriaguea», i addueix els exemples bíblics de Llot (que, borratxo, deixà prenyades dues filles) o Holofernes (que fou mort en estar embriagat). Eiximenis ens aconsella contenció pels efectes del vi, entre els quals fa esment de la impossibilitat de parlar clar: «La embriaguea percut la lengua, axí que l'hom no pot bé formar ço que vol dir, ne diu ço que volria, cant és embriach, e si vol dir "ca" dirà "carn", e si vol dir "olla" dirà "ampolla", e semblants misèries».

També l'escriptor valencià Jaume Roig (segle XV), autor de l'obra «Espill», que es compona de versos de quatre síl·labes (en la nostra poètica, a diferència de la castellana, es compten les síl·labes fins a la darrera accentuada), alertava sobre els perills del vi: «[?] / Al qui glopeja / lo vi, sovent / fort e pruent / grans cantitats / les qualitats / dels animals / li resten tals».

També Lluís Vives va escriure en contra de l'embriaguesa en un dels seus «Diàlegs», redactats mentre estava a Breda com a preceptor de Mencía de Mendoza (després, virreina de València), interpretant-li les «Bucòliques» de Virgili. En el diàleg XVIII, dos persones de la regió del Bravant parlen amb dos italians sobris; un d'aquests critica subtilment als de Breda en afirmar: «I digues, per què no aixequen en aquesta terra un temple a Bacus, inventor de la celestial beguda?». Ara bé, si en el seu llibre Vives criticà l'embriaguesa, la veritat és que va ser obsequiat per Mencía de Mendoza amb quantitats generoses de vi i, fins i tot, amb gobelets o copes d'orfebreria. Més encara, sabem pel «Calendar of State Papers» que, durant la seua estada a Londres (als anys vint del segle XVI), Vives es va dedicar també a importar vi de Gascunya, entre altres mercaderies, i no cal descartar que a Breda fes alguna cosa semblant.

En parlant de vi, recorde que s'hauria de protegir el nostre barral tradicional, de cos cilíndric (a diferència del català cònic), en perill d'extinció.

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados:

Breda Deyá Guerra Civil Londres Mallorca Reino Unido Valencia

Vilanova de Arousa

Publicidad

NUEVO FORD FOCUS ST LINE

48 cuotas de
165€/mes
con el mejor equipamiento

Entrada 4.703€.
Cuota Final 6.984€.
TAE 8,92%
Hasta 30/09/16

DESCÚBRELO

Cuponísimo

ANTES 105€ -29% **75€**

Turismo Activo Montgó

Vuelo en parapente

Más ofertas en cuponismo.levante-emv.com

Gama TIPO

Desde **9.900€**
con 4 años de garantía

ALTO RENDIMIENTO 2016

Gama **TIPO**

CONDICIONES LEGALES EN FIAT.ES **PIDE TU OFERTA >**

Grado en Ingeniería Informática

100%
ONLINE

¡Infórmate!

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO
[Mapa web](#)

C. Valenciana

Valencia
El tiempo
Transportes en Valencia
Tráfico en Valencia
Cartelera de cine
Fallas
Servicios

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo
Anuncios breves
Cambalache

Especiales

Lotería Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Premios Cine
Premios Globos de Oro
Elecciones Generales
Resultados Elecciones

levante-emv.com

Contacto
Atención al lector
Conózcanos
Localización
Club Diario Levante
Política Medioambiental
Aviso legal
Política de cookies

Publicidad

Publicidad

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Diari de Girona | Diario de Ibiza | Diario de Mallorca | Empordà | Faro de Vigo | Información | La Opinión A Coruña | La Opinión de Málaga | La Opinión de Murcia | La Opinión de Tenerife | La Opinión de Zamora | La Provincia | La Nueva España | Levante-EMV | Mallorca Zeitung | Regió 7 | Superdeporte | The Adelaide Review | 97.7 La Radio | Euroresidentes | Lotería Navidad | Premios Cine

© Editorial Prensa Valenciana, S.A. Todos los derechos reservados.

[Aviso Legal](#) | [Política de Privacidad](#) | [Política de Cookies](#)